

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 235/2016-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 17. marca 2016 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 26 ods. 1 a 2 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 10 ods. 1 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 27 C 263/2005 a sp. zn. 1 SprS 404/2014 a postupom Krajského súdu v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. Spr. 11 000/15 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako podanú zjavne neoprávnenou osobou.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 1. apríla 2015 doručená sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA], [REDAKČIA]
[REDAKČIA]
[REDAKČIA] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 26 ods. 1 a 2 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 10 ods. 1 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 27 C 263/2005 a sp. zn. 1 SprS 404/2014 a postupom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. Spr. 11 000/15.

Z obsahu sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 27 C 263/2005 sa [REDAKČIA] v procesnom postavení žalobcu domáhal určenia „priebehu“ hranice pozemkov, pričom predmetné konanie bolo právoplatne skončené 9. marca 2009. [REDAKČIA] 15. septembra 2013 splnomocnil sťažovateľa ([REDAKČIA]), aby si v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 27 C 263/2005 v jeho zastúpení vyžiadal kópie „akýchkoľvek dokumentov obsiahnutých v spise predmetnej veci“.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uvádza:

„Najskôr som súdu odoslal žiadosť o poskytnutie iba kópie spisového prehľadu, lebo som nepotreboval celý spis a zo spisového prehľadu by som si potrebné dokumenty vybral...

Oznámením zo dňa 8. 11. 2013 mi bola daná úmyselne absurdná požiadavka na zaplatenie sumy 17.80 eur a v kolkových známkach 23 ks po 1,50 eur...

Následne som súdu odoslal druhú žiadosť o poskytnutie fotokópie celého spisu a už žiadaného spisového prehľadu...

Oznámením zo dňa 16. 5. 2014 mi bolo uvedené, že spisový prehľad neposkytnú a ani kópiu spisu lebo je potrebné pripojiť splnomocnenie.

Jednalo sa o ďalšiu schválnosť, lebo veľmi dobre vedeli, že som ho pripojil už k prvej žiadosti.

Posledne som teda súdu odoslal tretiu žiadosť v ktorej som pripomenul priloženie splnomocnenia a zotrvanie na mojich žiadostiach o kópiu spisového prehľadu, spisu a v bode tri som požiadal o dôkaz o zákonom pridelení veci sudcovi...

Súd na ňu nereagoval.

*Odoslal som preto predsedovi súdu sťažnosť, ktorá mu bola doručená 8. 10. 2014...
Predseda na ňu nereagoval.*

Odoslal som preto predsedníčke krajského súdu Žiliny sťažnosť voči vybaveniu sťažnosti...

Po dvoch mesiacoch mi bolo doručené oznámenie od predsedu OS – Žilina, že so mnou nie je možné komunikovať ako so splnomocneným zástupcom, lebo vec je právoplatne skončená...

Vo vzťahu k sťažnosti odoslanej na KS v Žiline mi bolo doručené oznámenie o predĺžení lehoty... a odpoveď na sťažnosť...“

V súvislosti s namietaným porušením označených práv podľa ústavy a dohovoru sťažovateľ uvádza, že „postup okresného súdu Žilina keď mi odmietol prístup do súdneho spisu ako oprávnenej osobe porušil všetky moje uvedené základné práva, lebo neexistuje žiaden legitímny dôvod pre takýto zásah a to ani ten ktorý predseda súdu uviedol v oznámení, teda právoplatnosť rozhodnutia vo veci samej.

Rovnako mám zato, že boli porušené moje práva na súdnu a inú právnu ochranu a spravodlivé súdne konanie v súvislosti s konaním a rozhodovaním o mojich dvoch uvedených sťažnostiach predsedom OS - Žilina a predsedníčkou KS v Žiline v dôsledku toho, že uplatnenia svojho práva na prístup do súdneho spisu som sa nedomohol aj napriek tomu, že som sa ho domáhal zákonom ustanoveným spôsobom. Ako aj tým, že prvá sťažnosť nebola vybavená v zákonnej lehote a to bolo prehliadnuté v druhej sťažnosti.“

Na základe už uvedeného sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom rozhodol takto:

„1. Základné práva sťažovateľa podľa čl. 26 ods. 1, ods. 2, čl. 46 ods. 1 ústavy SR a čl. 6 ods. 1, čl. 10 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu Žilina v konaní č. 27 C/263/2005, porušené boli.

2. Základné práva sťažovateľa podľa čl. 26 ods. 1, ods. 2, čl. 46 ods. 1 ústavy SR a čl. 6 ods. 1, čl. 10 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu Žilina v konaní č. 1 SpRS/404/2014 a krajského súdu v Žiline v konaní č. SpR 11000/15, porušené boli.

3. Okresnému súdu Žilina zakazuje pokračovať v porušovaní práv sťažovateľa v konaní č. 27C/263/2005 a to tak, že mu žiadané fotokópie poskytne.

4. Sťažovateľovi priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 1 800 eur, ktoré je mu povinný zaplatiť do dvoch mesiacov o právoplatnosti tohto nálezu okresný súd Žilina.

5. Okresný súd Žilina je povinný uhradiť trovy konania sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene, môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Podľa čl. 26 ods. 1 ústavy sloboda prejavu a právo na informácie sú zaručené.

Podľa čl. 26 ods. 2 ústavy každý má právo vyjadrovať svoje názory slovom, písmom, tlačou, obrazom alebo iným spôsobom, ako aj slobodne vyhľadávať, prijímať a rozširovať idey a informácie bez ohľadu na hranice štátu. Vydávanie tlače nepodlieha povolovaciemu konaniu. Podnikanie v odbore rozhlasu a televízie sa môže viazať na povolenie štátu. Podmienky ustanoví zákon.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

Podľa čl. 10 ods. 1 dohovoru každý má právo na slobodu prejavu. Toto právo zahŕňa slobodu zastávať názory a prijímať a rozširovať informácie alebo myšlienky bez zasahovania štátnych orgánov a bez ohľadu na hranice. Tento článok nebráni štátom, aby vyžadovali udeľovanie povolení rozhlasovým, televíznym alebo filmovým spoločnostiam.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že jej podstatou je tvrdenie sťažovateľa o odmietnutí mu prístupu do súdneho spisu, čím boli porušené ním označené práva podľa ústavy a dohovoru. Ústavný súd sa preto pri predbežnom prerokovaní najprv sústredil na posúdenie, či sťažnosť bola podaná oprávnenou osobou.

O sťažnosť podanú zjavne neoprávnenou osobou ide vtedy, keď namietaným postupom alebo rozhodnutím orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody sťažovateľa, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím a osobou sťažovateľa, prípadne z iných dôvodov (m. m. III. ÚS 319/2012, III. ÚS 131/2012, I. ÚS 243/2011, II. ÚS 245/2011). O nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným postupom, príp. rozhodnutím orgánu štátu a osobou sťažovateľa ide zvlášť vtedy, ak sťažovateľ nie je účastníkom namietaného konania, alebo aspoň jeho relevantnej (namietanej) časti.

Z uvedeného vyplýva, že na podanie ústavnej sťažnosti je aktívne legitimovaný iba účastník konania vystupujúci pred orgánom verejnej moci, ktorému mohla byť jeho postupom alebo rozhodnutím objektívne spôsobená nejaká ujma.

Zastúpenie ako všeobecný právny inštitút umožňuje ovplyvniť právne postavenie subjektu prostredníctvom konania iného subjektu, pričom z jeho podstaty vyplýva, že zástupca neuplatňuje svoje práva, prípadne neplní svoje povinnosti, ale vykonáva práva alebo plní povinnosti za zastúpeného.

Z uvedeného je potom zrejmé, že sťažovateľom namietaný postup všeobecných súdov nemohol z procesného hľadiska negatívne ovplyvniť jeho právne postavenie, pretože sťažovateľ žiadosťou o vyhotovenie kópií listín nachádzajúcich sa v súdnom spise sp. zn. 27 C 263/2005 nerealizoval svoje právo na sprístupnenie obsahu súdneho spisu a vyhotovenie kópií listín v ňom sa nachádzajúcich, ale právo subjektu, ktorý mu na tieto úkony udelil splnomocnenie.

Sťažovateľ v súvislosti s namietaným postupom okresného súdu a krajského súdu nedisponoval žiadnymi procesnými právami, ktoré by mu vyplývali z Občianskeho súdneho poriadku, a teda z ústavného hľadiska ani základnými právami podľa ústavy a dohovoru, ktorých porušenie namieta touto sťažnosťou.

Pretože sťažnosť ústavnému súdu podal sťažovateľ, ktorý nie je aktívne legitimovaný na jej podanie, ústavný súd dospel k záveru, že ide o sťažnosť podanú zjavne neoprávnenou osobou, a preto ju vo vzťahu k nemu pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde (obdobne pozri napr. II. ÚS 564/2011, IV. ÚS 5/2012).

Nad rámec odôvodnenia tohto uznesenia ústavný súd uvádza, že s poukazom na dôvody, pre ktoré rozhodol o odmietnutí sťažnosti, sa z dôvodu hospodárnosti konania už nezaoberal otázkou odstránenia procesnej prekážky konania spočívajúcej v nedostatku kvalifikovaného právneho zastúpenia sťažovateľa, pretože dôvody, pre ktoré ústavný súd rozhodol o odmietnutí sťažnosti, by neboli odstrániteľné ani prostredníctvom právneho zástupcu.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. marca 2016